

۲۰۱۵/۰۷/۳۰

سراج الحق ببرک زی خُدران

د طالبانو مشر ملا محمد عمر ارواح

سرچینه: د المان شپيگل انلاين او فرانکفورته الگمینه خیتونگ

ایا واقعاً د طالبانو مشر ملا محمد عمر مړ شوي دی؟

د افغانستان او پاکستان حکومتي سرچینې د ملا محمد عمر مړینه تاییدوي، طالبان یې په کلکه ردوي. کیدای شي، چې دغه خبرونه د واک د لاسته راوړني لپاره د جگړې یوه برخه وي.

دغه څرگندونې شکمني بریښي: چې د طالبانو مشر ملا محمد عمر مړ شوي دی او احتمالاً ملا عمر دوه کاله وړاندې د طالب د قوماندانو په یوه خپلمنځي جگړه کې وژل شوي دی او یا د یوې ناروغۍ له کبله وفات شوي دی. دغه خبرونه د پاکستانی او افغان ملي امنیتي ادارو سرچینو له خوا ورکول کیږي. د دې سره سره دغه اطلاعات یواځې توکي د موخې لپاره دي. ځکه طالبان په خپلو کې اختلاف لري، دوی په ډلو ډلو سره ویشل شوي دي او د لنډ وخت راهیسي دوی د اسلامي دولت له ترهگرې ملیشو سره هم په جگړه کې اخته شوي دي.

کیدای شي د مړینې خبر یواځې د یو نوې قدرت د لاسته راوړني لپاره یوه لاره خلاصه کړي. او یا کیدای شي د طالبانو او افغان حکومت د استازو ترمنځ د سولې په خبرو اترو کې یو خنډ واقع شي. د سولې خبرې اترې د جولای په میاشت کې پیل شوي او بلاخره د جولای په پنځلسمه نېټه یو پیغام خپرو شو، چې په هغه کې ملا محمد عمر د مذاکراتو هرکلي کړي وو.

د طالبانو یو ویاند د مړینې دغه نوي خپاره شوي اطلاعات یو ځل بیا په کله رد کړل او دغه راپورونه یې یواځې شایعه، بي بنسټه او د دښمن زهرجن تبلیغات وبلل.

پاکستاني خبریال رحیم الله یوسفزی هم دغه راپورونه، چې ملا عمر مړ شوي دی، د طالبانو څخه د یوې بېلې شوي ډلې په نامه د، فدایي محاز،، یوه هڅه بولي، دوی غواړي خپل قدرت ته نور ځواک وروبیښي. رحیم الله یوسفزی په پاکستانی ورځپاڼه نیوز کې لیکي،، دوی باید شواهد او یو ثبوت وړاندې کړي، چې ملا محمد عمر وژل شوي دی، دی یواځینې خبریال دی، چې د ملا محمد عمر سره خبرې کړي دي.

دغه سړی څوک دی، چې اوس مړ شوي دی؟ اوڅنگه دی د طالبانو مشر توب او لارښوونه کوي؟

اتکل شل کاله مخکې یو دم دا وپرونکي ځوان سړي را پیدا شو، د ۱۹۹۴ کال په منی کې دی د یو کلاشینکوف او راکټینجر سره لیدل شوي دی. دا مهال د ده په مشرۍ باندي څوک نه پوهیده.

په ۱۹۸۹ کال کې ده د روسانو سره په یوه جگړه کې خپله یوه سترگه له لاسه ورکړه. کله چې ده ته په نږدې واټن کې یو توغندي ولگیدو او یوه وره پرځه په ده باندي ولگیده. ملا عمر د ۱۹۵۹ او یا ۱۹۶۰ کالونو په منځ کې زیږیدلی دی. ده خپل ماشومتوب او د ځوانی دوره د پاکستان د سرحدی سیمو په دیني مدرسو کې تیره کړي ده.

له عمر څخه ،، د مؤمنانوسلطان،، جوړشو

ده د علماً کرامو په یوې غونډه کې لکه د مقدسولخلکو په شان ځان ته د مسلمانانو د مذهبي مشر لقب ورکړو. د ۱۹۹۶ کال اپریل کې دی د افغانستان په سویلي ښار کندهار کې د توري لونگی او توری اوردي گني زيري سره او تر ځان یو پټو یا څادر راتاو کړي وه، یوه بام ته پورته کیږي او نور خلکو د تورو لونگیو سره ملا عمر ته په ډیر

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

عزت او درنښت کتلو او یو یو به ورته د تعظیم کولو په حالت کې لیدل کیده. دغه پتو یا څادر د حضرت محمد (ص) چپنه وه. همدا مهال ملا عمر ځان، امیر المؤمنین، یا د. مؤمنانو مشر. ونومولو.

په طالبانو کې یوه خبره ګډه شوي وه، چې ملا عمر په خوب کې حضرت محمد(ص) لیدلي او ده ته په افغانستان کې د سولې راوستو دنده ورسپارلي شوي او دی باید د سولې پالنه وکړي.

ملا عمر د کمونیستانو او مفسدو جنګسالارنو څخه ډیره سخته کرکه لري، له هغو سره څخه چې دوی د ۱۹۸۹ کالونو کې د پخواني شوروي اتحاد په وړاندې له بریالي جهاد څخه ورسته په خپلو کې په جنګ جګړو اخته شول او هیواد یې په کورني جګړه کې راګیر کړو. دا مهال ملا عمر ځوان سختدريځه جنګیالي پر خپل ځان را ټول کړل. افغانستان کې په کافي اندازه وسلې شتون درلود. دوی د سعودي عربستان او د امریکا متحدو ایالاتو په مالي مرستو تمویل شول د دوی ډیرې جنګیالي د پاکستان د ای ایس ای لخوا ان د شوروي اتحاد د یرغل پر مهال رزول شوي وو. ډیرې افغانان جنګ جګړو ډیر سخت ځپلي وو او د فساد، نا امنی څخه پوزي ته راغلي وو، دوی د طالبانو سره په خوبه یو ځای شول. په ۱۹۹۶ کال کې بنسټپالو طالبانو پرته له کوم مقاومت څخه نږدې ټول افغانستان د پلازمینې کابل سره یوځای تر خپل کنټرول لاندې راوست.

دغه سړی ملا عمر، چې د هیواد د سویلي سیمو له یو بې وزله کلي څخه راغلي وه، اوس نو دی رسماً د حکومت مشر وټاکل شو. چیرته چې نجلي بنوونځیو ته نه تللي، بنځي یواځې په بورفو کې ګرځیدلي، دلته یواځې د شریعت قانون حکم چلیده. ده خلک په سپورتي لوبغالي کې اعدام کړل. د هغو مسلمانانو د ډله ییزو وژنو اجازه ورکړه، چې دوی د طالبانو د اسلامي قوانینو سختدريځه تصوراتو ته سر نه ټیټولو. په ۱۹۹۸ کال د اګست میاشت په مزارې شریف کې د هزاره شیعه مسلمانان د وژلو امر یې ورکړو. طالبانو دوه ورځې هر څوک، چې په سړکونو کې لیدل کیده وژل.

د تلوالی یو اېبل یا یوه غوښتنه

ملا عمر اوسامه بن لادن ته پناه ورکړه، بن لادن د سعودي عرب څخه افغانستان ته مجموعاً په میلیونونو ډالر راوړي وو. تر څو دی د روسانو پر وړاندې جهاد کې برخه واخلي. کله چې واشګنټن د یوولسم د سپتمبر د ترهګریزو بریدنو څخه ورسته د بن لادن د ورسپالو غوښتنه وکړه، ملا عمر د همکاریو څخه ډډه وکړه.

یوه ورځ مخکې له دې، چې د امریکې متحده ایالات په افغانستان باندې د هوايي بمباري برید پیل کړي، ده خپلو خلکو ته د اتلوالی څوڅېرې وکړي: “زه پوهیږم، چې زما واک، زما پوزیشن، زما کورنۍ له ګواښ سره مخامخ دي. اما زه دې ته تیاریم، چې ځان قربان کړم، زه نه غواړم، چې د یو نا مسلمان ملګري شم، ځکه دوی زما د ایمان، عقیدې او زما د مذهب مخالفان دي. زه په دې ویاړم، چې ځان قربان کوم او تاسو هم داسې وکړئ،”

له دې خبرو څخه ورسته دی په یوه موټرسيکل سپور شو او له کندهاره احتمالاً د پاکستان په لوري ولاړو. او له همدې مهاله بیا تر اوسه چا دی ندی لیدلي. ډیر ځلي راپورونه راغلل، چې دی د متحده ایالاتو د بي پیلوټه الوتکو په برید کې وژل شوي دی. او یا په یوه ناروغي کې مړ شوي دی.

ولي هر ځلي طالبانو دغسې راپورونه په کلکه رد کړي دي.

ویل کیږي، چې ملا عمر د افغانستان او پاکستان ترمنځ تګ راتګ کوي او د ۲۰۰۲ کال په پای کې ده د پاکستان د کوټي ښار کې د طالبانو شورا د مشري بنسټ کېښود. د ده جګړه په افغانستان کې د لویدیځوالو د لښکرو په وړاندې ده. کله چې په ۲۰۰۹ کال کې د امریکې متحده ایالاتو د طالبانو سره ډیالوګ یا خبرو اترو هڅه وکړه. ملا عمر بیا خبرې اتري رد کړي او وسله وال مقاومت ته دوام ورکړو.

پای

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د ملا عمر مړينه يا د ارواح مرگ

سرچينه: د المان فرانكفورته الكمينه خپتونگ

ليكواله: اغلی فدریکه بوگه

د ملا عمر د مړینې خبرونه یو ناڅاپه او غیرمتراقبه نه دي را څرگند شوي. ډیر ځلي دی مړ شوي اعلان شوي دی، لکه څنگه چې دی پرون مړ اعلان شو. د دغې خبر د خپریدو گټې اخیستونکي بېلا بېلي ډلي دي. د اوسني تازه خبرونو څخه مخکې هم له ډیر موي راهیسي د طالبانو د مشر د مړینې خبرونه اوریدل کیدل. په دې ورستیو کې ډیرو طالب قوماندانو ته دا گرانه تمامیده، چې د اسرارو څخه ډک او اسطوري شخصیت ملا عمر نه گټه پورته کړي. هیڅ چا نه غوښتل او نشو کولي، چې داسې گونگوسي خپري کړي او د مشر ملا په اتوریتي باندې نوکان ولگوي.

ملا عمر په کال کې دوه ځلي د مسلمانانو د دیني مبارکو ورځو پر مهال لیکلي پیغامونه او اعلامي خپرولي، ورستی پیغام د کمکی اختر څخه دوه اوونۍ وړاندې خپرو شو. په دې اعلامیه کې ده د سولې خبرو اترو ته هرکلي ويلي وه او ولسمشر محمد اشرف غني هم څو ځلي د ده د خبرو او پیغام تود هرکلي وکړو.

پاکستان یو ځلي بیا یوه لویه تیروتنه، د اعتماد او باور سرغړونه وکړه

افغان ولسمشر تېره چارشنبې اعلان وکړو، چې ملا عمر دوه کاله وړاندې مړ شوي دی. د کابل د ملي امنیت یو ویاند یوه بله خبره هم وزیاته کړه، چې ملا عمر د پاکستان د کراچی ښار په یوه روغتون کې مړ شوي دی. که پاکستان دغه خبر او معلومات دوه کاله د افغان له حکومت څخه پټ ساتلي وي، دا به د پاکستان یوه لویه غلطي او تیروتنه وي. کابل تر اوسه په دې برخه کې هیڅ څه نه دي ويلي، چې ولې د پاکستان له خوا د مړینې اطلاعات د دوو کالونو ځنډ څخه ورسته اوس خپاره کيږي.

د تعجب وړ خبره د مړینې د خبر خپریدو وخت دی، د طالبانو له نسکوریدو څخه څورلس کاله راورسته یعنی دوه اوونۍ وړاندې په پاکستان کې د کابل حکومت او طالبانو استازو ترمنځ رسمي خبرې اتري تر سره شوي. د خبرو په پای کې د طالبانو ترمنځ اختلافات را څرگند شول. د طالبانو په یوه وېبپاڼه کې یو خبر خپور شو او لږه شیبه ورسته بیا رنگ کړل شو.

کارپوهان لکه پاکستانی خبریال رحیم الله یوسفزی وايي، د طالبانو د لومړي او دوهم نمبر کسانو ترمنځ د واک پر سر اختلافات رامنځته شوي دي. اختلاف د ملا اختر منصور او د ملا عمر مشر زوي ترمنځ دی. ملا یعقوب تیر کال د دیني مدرسې څخه فارغ شوي، دی اوس غواړي د خپل پلار ځای ناستي شي، یوسفزی ده نیوز ورځپاڼه کې لیکي. ملا منصور د سولې د بهیر پلوي دی، دا هغه کس دی، چې لږ تر لږه د پاکستان د فشار له امله خبروته کیننول شوي دی. افغان حکومت وویل، د طالبانو استازي د ملا منصور له خوا د مړي ښارگوټي ته د خبرو اترو لپاره رالیږل شوي وو. د دوی په مقابل او مخالفت کې د ملامحمد عمر شاخوا نور کسان دي او له دې جملې څخه د طالبانو پوځي مشر ملا عبدالقیوم ذاکر راځي، دی د سولې مذاکراتو او خبرې اتري رد وي، دی د جگړې په لار او پوځي بري باندې درومي. د دواړو ترمنځ کړکيچ د قبایلو په سیمه کې روان دي. ان هغو طالب مشران چې په قطر کې سیاسي دفتر لري او د دوی سیاسي شتون د کابل له خوا په رسمیت نه دی پیژندل شوي، په رسنیو کې د اسلام اباد مذاکراتو ته په ښه سترگه نه دي کتلي.

د پانوی شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

حکله پاکستان ډیره موده د طالبانو ملاتړ کړي او دوی په پاکستان کې میشت دي. دا به د دی ډلې لپاره ډیره گرانه وي، په خوبنه او انټرس کې به نه وي، چې د افغانستان برخلیک د یو داسې منفور هیواد او له کرکې ډک پاکستان له خوا تر سره شي.

پای

د پاڼو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ